รัตนาภรณ์ วงษ์ทอง : การทคลองเพื่อประเมินอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อ Artificial aging ของโลหะผสมอะลูมิเนียมเกรค 6061 (AN ASSESSMENT OF FACTORS AFFECTING ARTIFICIAL AGING OF 6061–ALUMINIUM ALLOY THROUGH A DESIGN OF EXPERIMENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ยงยุทธ เสริมสุธีอนุวัฒน์, 137 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อสร้างโมเคลทางคณิตศาสตร์ประมาณค่าความแข็งของ โลหะผสมอะลูมิเนียม 6061 โดยใช้แผนการทคลองเชิงสถิติและมีวัตถุประสงค์รองคือ เพื่อศึกษา อิทธิพลของโครงสร้างจุลภาคที่มีต่อค่าความแข็งหลังการอบชุบด้วยวิธีการตกผลึก ซึ่งปัจจัย ที่ใช้ในการทคลองมี 4 ตัวแปร คือ เวลาอบละลาย (solution time), อุณหภูมิอบละลาย (solution temperature), เวลาเอจจิง (aging time) และอุณหภูมิเอจจิง (aging temperature) โดยที่แต่ละปัจจัยมี 3 ระดับ และพิจารณาตัวแปรตามคือความแข็งเท่านั้น

การทคลองแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ที่มีความสัมพันธ์กันในส่วนแรกใช้แผนการทคลองแบบ 2 แฟคทอเรียล เพื่อประเมินหาช่วงของตัวแปรที่เหมาะสมและเพื่อประมาณความสัมพันธ์ของ ตัวแปรและส่วนที่สองได้นำผลการทคลองในส่วนแรกมาวิเคราะห์และปรับการทคลองใหม่เป็น 3⁴ แฟคทอเรียล และใช้ระคับตัวแปรเป็นคังนี้ คือ เวลาอบละลาย (ชม.) : 1, 2 และ 3 ; อุณหภูมิ อบละลาย (°C) : 520, 540 และ 560 ; เวลาเอจจิง (ชม.) : 2, 8 และ 14 ; และอุณหภูมิเอจจิง (°C) :175, 200 และ 225

จากผลการทดลองพบว่าปัจจัยหลักทุกปัจจัยมีอิทธิพลต่อค่าความแข็งอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนั้นยังมีอิทธิพลร่วมระหว่างอุณหภูมิอบละลายกับเวลาเอจจิง, อุณหภูมิอบละลายกับ อุณหภูมิเอจจิง และเวลากับอุณหภูมิเอจจิงต่างก็มีอิทธิพลต่อค่าความแข็งอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ซึ่งสามารถสร้างแบบจำลองโมเดลทางคณิตศาสตร์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและค่าความ แข็งในเชิงเส้นโค้งด้วยสมการโพลิโนเมียลกำลังสองโดยมีค่า R² เท่ากับ 91.7% และ R²_{มย}ู เท่ากับ 90.5% แสดงว่าโมเดลมีนี้ความเหมาะสมสามารถประมาณค่าความแข็งที่มีค่าความผิดพลาดไม่เกิน ±7.64 BHN ที่ความเชื่อมั่น 95% และจากการตรวจสอบค่าความผิดพลาด (errors หรือ residuals) พบว่าเป็นไปตามสมมติฐานของการออกแบบการทดลองคือ มีการแจกแจงแบบปกติและมีการ กระจายตัวเป็นแบบสุ่มสม่ำเสมอกันที่แต่ละระดับของปัจจัยหลัก นอกจากนั้นจากการศึกษา โครงสร้างจุลภาคหลังการทดลองพบว่าเป็นไปตามหลักทฤษฎีการอบชุบแข็งด้วยวิธีการตกผลึก

ลายมือชื่อนักศึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

สาขาวิชา<u>วิศวกรรมอุตสาหการ</u> ปีการศึกษา 2554

RATTANAPORN WONGTHONG : AN ASSESSMENT OF FACTORS AFFECTING ARTIFICIAL AGING OF 6061-ALUMINIUM ALLOY THROUGH A DESIGN OF EXPERIMENTS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. YONGYOOTH SERMSUTIANUWAT, Ph.D., 137 PP.

ARTIFICIAL AGING/ALUMINIUM ALLOY 6061/DESIGN OF EXPERIMENT

This thesis describes an experimental investigation into the effects of factors in the artificial aging process on the hardness of 6061 aluminum alloy with a particular interest in deriving mathematical models for predicting the hardness values from statistically planned experiments.

The factors normally involved in an artificial aging include: solution treatment temperature, solution treatment time, aging temperature, and aging time. These factors were first studied by conducting a preliminary experiment using 2⁴ factorial design with 2 replications. From the results of the experiments, it was found appropriate to investigate further into a higher order of effects and interactions of factors. A 3⁴ factorial design was, therefore, implemented with the following levels of each factor: solution treatment times (in hour), 1, 2, and 3; solution treatment temperatures (in °C), 520, 540, and 560; aging times (in hour), 2, 8, and 14; and, aging temperatures (in °C), 175, 200, and 225; Since the number of experimental units was higher and it had been found, from the results of the previous experiments, that the experimental errors were considerable low, the 3⁴ factorial experiment was then carried out without replication. Randomization had been fully implemented to both the arrangement of all experimental units to be tested and the order of the test conditions to be used.

All data were analyzed mainly with Minitab, a statistical analysis package; and, manual analysis of variance had also been carried out alongside. In the analysis of variance, the main and interaction effects of the factors were partitioned into linear and quadratic effects and their interactions. It was found that all linear main effects significantly affected the hardness of the alloy; however, only the solution treatment time did not show any significant effect while the rest did. Many first order and a few second order interaction effects had been shown to have significant effects on the hardness value.

A set of 17 mathematical models derived from the experimental results ranged from those containing selected highly significant terms to those, only significant linear terms. The residuals from each model had been tested for normality, randomness and dependency; the results were found to agree well with the assumptions of the model. The 95% confidence intervals were attached to the estimates obtained from all cases, the more accurate estimates could be expected from the models containing more significant terms.

School of Industrial Engineering

Student's Signature_____

Academic Year 2011

Advisor' Signature _____